

موسیقی

موسیقی سنتی ایران شامل هفت دستگاه است.

تشخیص دستگاه آهنگی که در حال پخش است بدون اینکه ساز بلد باشید غیر ممکن است! اما من همیشه علاقه مند بودم تا با شنیدن یک آهنگ ایرانی، بفهمم در چه دستگاهی است و در این باره تحقیقات زیادی کردم. امروز تصمیم گرفتم برای تمام کسانی که مثل من تابحال ساز دست نگرفته اند اما به موسیقی علاقه دارند تعریفی ساده و خودمانی از دستگاههای موسیقی ایرانی داشته باشم:

موسیقی سنتی ایران شامل هفت دستگاه است. بین خودمان باشد دستگاه یعنی حال و هوا

1. شور: مادر آواز هاست و شور عجیبی دارد! ساده و صمیمی و بی تکلف، ابتدای راه هست و آغاز دلدادگی. اغلب اولین دستگاهی ست که می آموزند. سرشار از پارادوکس ها و چند گانگی و چون نام شورانگیزش عالی ترین و ژرف ترین احساسات و عواطف را بیان می کند و هرگز خود را در حصار یک حس و کلام نمی بیند. شور ریشه عمیقی در فرهنگ ایرانی دارد که بیانگر تصوف و عرفان ایرانی است. (آلبوم «زیباترین» علیرضا افتخاری)
  2. ماهور: شادی و فرح فراوان و طبیعی ترین گام و اساس موسیقی فرنگی است. ماهور در عین ابهت صفای کودکانه ای دارد و آهنگ ساز برای بیان شجاعت ها و دلیری از این آواز استفاده می کند. ماهور بین جوانان جایگاه خاصی دارد. (قطعه «مرغ سحر» ساخته مرتضی نی داوود)
  3. همایون: باشکوه و مجلل، آرام و درعین حال بسیار زیبا و دل فریب. با مستمعین خود مکالمه و درددل می کند و با بیانی شیوا چنان نصیحت می کند و پند می دهد که هیچ سخنران را این مهارت و استادی نیست. بهانه ای برای اینکه هر آنچه در دل دارید بیرون بریزید و بغضتان را بشکنید. (قطعه «شد خزان گلشن آشنایی» جواد بدیع زاده)
  4. چهارگاه: شادی متعادل و هدفمند، دستگاهی است که کاملا به صبح ها اختصاص دارد و انرژی برای یک روز کامل به شنونده منتقل می کند. به سبب حماسی بودن برای قطعه های ملی میهنی بسیار مناسب است. (آلبوم «دستان» محمدرضا شجریان)
  5. سه گاه: ریشه کاملا ایرانی دارد و درمیان ترک ها طرفدار زیادی دارد و آنها در خواندن این آواز مهارت زیادی دارند. باحزن و اندوه و با تاثیر و تالم بسیار همراه است. (از غم عشقت دل شیدا شکست... ساخته استاد علی اکبر شیدا)
  6. راست پنجگاه: بعضی موسیقیدان ها معتقدند که این دستگاه به قصد تعلیم بنا شده است و از همه کمتر اجرا می شود. می توان تمام احساساتی که در دستگاه های موسیقی ایرانی است را با راست پنج گاه ایجاد نمود. (آلبوم مشترک حسین علیزاده و علیرضا افتخاری با نام «راز و نیاز»)
  7. نوا: آهنگی ملایم دارد و معمولا در آخر مجلس می نوازند. اشعار عارفانه مثل اشعار حافظ را برای نوا انتخاب می کنند زیرا تاثیر بسیار زیادی در شنونده ایجاد می کند. (آلبوم «نوا مرکب خوانی» از محمدرضا شجریان)
- خب من که قول ندادم بعد خواندن این مطلب حتما بتونید دستگاه ها را تشخیص بدهید اما خب می تونید که به حدس هایی برزید

«ن. سلامتی»